

SUNDHEDSSTYRELSEN

2022

Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Børne- og Ungdomspsykiatri

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab

**Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Børne- og
Ungdomspsykiatri**
Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab

© Sundhedsstyrelsen, 2022.
Publikationen kan frit refereres
med tydelig kildeangivelse.

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

www.sst.dk

Sprog: Dansk
Versionsdato: 20.06.2022
Format: Word

Indhold

Forord	4
1. Indledning	5
1.1. Overgang til ny målbeskrivelse	5
2. Den generelle del	6
3. Den specialespecifikke del	7
3.1. Beskrivelse af specialet	7
3.2. Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb	7
3.3. Introduktionsuddannelse	8
3.3.1. Kompetencer	8
3.3.2. Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering	8
3.3.3. Liste med specialets obligatoriske kompetencer	11
3.3.4. Kurser	19
3.4. Hoveduddannelsen	19
3.4.1. Kompetencer	19
3.4.2. Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering	19
3.4.3. Liste med specialets obligatoriske kompetencer	19
3.4.4. Obligatoriske specialespecifikke kurser	33
3.4.5. Obligatoriske generelle kurser	48
3.4.6. Obligatorisk forskningstræning	48
3.4.7. Grunduddannelse i psykoterapi	48
4. Dokumentationsdel	49
5. Nyttige links	50
5.1. Generelle links	50
5.2. Specialespecifikke links	50

Forord

I henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 96 af 2. februar 2018 om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelser for de lægelige specialer. Målbeskrivelserne angiver de teoretiske og praktisk-kliniske kompetencer, som kræves for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i det enkelte speciale.

Målbeskrivelserne for de lægelige specialer udarbejdes i tæt samarbejde med de viden-skabelige selskaber.

Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i Børne- og Ungdomspsykiatri er udarbejdet i samarbejde med Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab.

Uddannelse

Sundhedsstyrelsen

Juni, 2022

1. Indledning

I henholdt til § 2 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 96 af 2. februar 2018 (med senere tilføjelser) om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelser for de lægelige specialer.

Målbeskrivelserne præciserer de minimumskompetencer, der skal opnås og godkendes i løbet af lægens uddannelse til speciallæge.

De videnskabelige selskaber har en naturlig faglig interesse i at sikre at kompetencerne i målbeskrivelserne er relevante og opdaterede, dels i forhold til den faglige udvikling i specialerne og dels baseret på den erfaring, der opnås under anvendelsen af målbeskrivelser og uddannelsesprogrammer i uddannelsesforløbet.

Der udarbejdes adskilte målbeskrivelser for specialespecifikke introduktionsforløb og hoveduddannelsesforløb.

1.1. Overgang til ny målbeskrivelse

Denne målbeskrivelse er udarbejdet af Dansk Børne-og Ungdomspsykiatriske Selskabs videreuddannelsesudvalg (VIU). Den erstatter den tidligere målbeskrivelse fra 2014 og er gældende for uddannelsesforløb opslået til besættelse pr. 1. september 2022 eller herefter. De læger, som ved indførelse af den nye målbeskrivelse aktuelt er i hoveduddannelse i børne- og ungdomspsykiatri, må vælge, om de vil færdiggøre deres uddannelse efter den gamle målbeskrivelse eller skifte til denne nye målbeskrivelse.

2. Den generelle del

Der knytter sig en række lovmæssige regler og begreber til speciallægeuddannelsen som er ens for alle målbeskrivelser, på tværs af specialer og for introduktions- og hoveduddannelserne.

På [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#) er den danske speciallægeuddannelse nærmere beskrevet, herunder lovgrundlag, organisation, opbygning, aktører, terminologi med mere.

3. Den specialespecifikke del

Denne del af målbeskrivelsen beskriver specialet, de kompetencer der som minimum skal opnås samt specialets anbefalinger til læringsstrategier og fastlagte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Ligeledes beskrives de obligatoriske specialespecifikke kurser og forskningstræning. Denne del er udarbejdet af specialets videnskabelige sel-skab, som også er ansvarlig for revision i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning om udarbejdelse og revision af målbeskrivelse.

3.1. Beskrivelse af specialet

Børne- og ungdomspsykiatri er det lægelige speciale, som varetager undersøgelse og behandling af psykiske sygdomme og udviklingsforstyrrelser hos børn og unge.

I udførelsen af denne opgave er der et tæt samarbejde med familierne, med de tilstø-dende specialer - først og fremmest pædiatri og psykiatri samt et stort tværsektorielt sam-arbejde med social- og undervisningssektorerne. I specialet arbejdes der tværfagligt. Helt centralt i arbejdet er den diagnostiske og terapeutiske samtale. Som supplement til sam-talen anvendes strukturerede interviews og spørgeskemaer samt parakliniske undersø-gelser.

Der arbejdes akut i psykiatriske akutmodtagelser, ambulatorier eller i udgående teams; men de fleste børne- og ungdomspsykiatere arbejder med planlagte kontakter i ambula-torier, dag eller døgnafsnit. De børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger er organiseret i 5 regionscentre, der tilsammen er landsdækkende. Endvidere arbejder en del børne- og ungdomspsykiatere som praktiserende speciallæger, på privat klinik/hospital eller som konsulenter i kommunerne.

Børne- og ungdomspsykiatrien arbejder ud fra et udviklingspsykopathologisk perspektiv med vægt på det neurobiologiske og alderssvarende psykosocial udvikling. Specialet har de senere år opbygget et meget aktivt forskningsmiljø i alle tre uddannelsesregioner, og der er nu flere børne- og ungdomspsykiatriske professorater. Der forskes både epidemi-ologisk og klinisk.

3.2. Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb

Uddannelsen til børne- og ungdomspsykiater består af et års introduktionsuddannelse (I-stilling) og fire års hoveduddannelse (H-stilling). I sidstnævnte indgår fire ugers fokuseret ophold på pædiatrisk afdeling og fire uger på en voksenpsykiatrisk afdeling. H-forløbene er opdelt i delelementer, så der altid opnås ansættelse på mindst to forskellige matrikler heraf mindst én universitetsafdeling. En del af H-forløbet bør finde sted i ansættelse med

vagtforpligtelse for, at der kan opnås kompetencer i akut psykiatri. Overordnet tilstræbes en ligelig fordeling mellem afsnit for små og store børn/unge og at uddannelseslægen får erfaring med både ambulatorium og døgn-/dagafsnit.

I løbet af hoveduddannelsen deltager den uddannelsessøgende i den obligatoriske kurssrække (H-kurserne) som består af i alt 30 kursusdage, samlet 210 undervisningstimer. Disse kurser dækker samtlige områder inden for børne- og ungdomspsykiatrien og tilstræbes gennemført i de første to år af speciallægeuddannelsen.

Desuden deltager uddannelseslægen i forskningstræning. Den overordnede tidsmæsige ramme på 20 dage er som hovedregel fordelt med 10 dage til den teoretiske del og 10 dage til selvstændigt arbejde med et mindre projekt. Den teoretiske del kan omfatte både egentlige kurser, struktureret vejledning individuelt eller i mindre grupper samt præsentation og diskussion af projekt. Forskningstræningen placeres oftest i tredje eller fjerde år af speciallægeuddannelsen. Tre af de ti kursusdage består af et specialespecifikt forskningstræningskursus.

3.3. Introduktionsuddannelse

3.3.1. Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Ved formulering af en kompetence, vælges det aktionsverbum, der tydeligt beskriver hvordan kompetencen skal opnås. Der er angivet anbefaede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens hvordan kompetencen vurderes uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

3.3.2. Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

Kompetencekort og vejledninger ligger på specialets hjemmeside her: <https://bup-net.dk/uddannelse/speciallægeuddannelsen-i-boerne-og-ungdomspsykiatri/>. Disse opdateres løbende. Såfremt der eksisterer kompetencekort for en given kompetence, er det den anbefaede læringsstrategi.

Læringsstrategier

Begrebet læringsstrategier omhandler de pædagogiske metoder til læring, der bruges i en uddannelse. I kompetenceskemaet angives de anvendte læringsstrategier med kortfattet beskrivelse.

Ordforklaringer:

Case: Patientforløb, der beskrives i udvalgte hovedtræk, med fokus på og prioritering af de observationer i forløbet, der er væsentlige for den problemstilling, der ønskes klarlagt.

Feedback: Tilbagemelding fra en person eller gruppe, der på forhånd er orienteret om deres opgaves indhold og formål.

Læringsstrategi	Beskrivelse
Case-baseret undervisning	Undervisning ud fra patientdata, skriftligt, video eller patientdeltagelse.
Feedback fra tværfagligt team	Feedback fra tværfagligt team med henblik på løbende bevidstgørelse og justering af lægens daglige arbejde og holdninger.
Fokuseret ophold ved anden afdeling	Fokuseret ophold ved afdeling inden for eget eller andet speciale med henblik på indlæring af specifikke kompetencer.
Inddragelse i specialfunktioner	Lægen følger mere erfaren læge i forbindelse med løsning af mere specielle opgaver.
Mesterlære	Kompetencer opnås igennem flere trin: 1. Først at følge erfaren kollega 2. Derpå at blive fulgt af erfaren kollega med efterfølgende feedback 3. Dernæst at udføre opgaven alene med efterfølgende supervision Herpå kan man gentage processen fra pkt. 1.
Patientforløbsanalyse	Oplæring i at kunne: Rapportere patientens historie og symptomer fokuseret og prioriteret. Fortolke beskrivelser fra patient, familie og netværk. Konkludere og give forslag til udredning eller behandling. Skabe læring med reference til videnskabelig litteratur.
Portefølje	Mappe i logbog.net, der har til formål at fungere som læringsredskab, hvor den uddannelsessøgende gemmer patientforløbsdata, kursusnoter, dokumentation for gennemførte kompetencer, kurser etc., som dokumentation for uddannelsens progression samt grundlag for evaluering.
Selvstudium	Læsning af litteratur på eget initiativ som supplement til den teoretiske undervisning.

Studiebesøg	Kortvarigt ophold ved specialafdeling/anden institution.
Supervision ved vejleder	Supervision af dagligt arbejde ved udpeget vejleder med prioritering af udviklingsområder til senere efterfølgelse.
Teoretisk undervisning	Teoretisk undervisning udover nedenstående, f.eks. på afdelingsniveau.
Teoretisk kursus	Teoretisk undervisning på tværfaglige kurser eller specialespecifikke kurser.
Deltagelse i organisatorisk og administrativ funktion	Funktioner og opgaver med ledelsesmæssigt og administrativt sigte.
Kompetencekort	Struktureret gennemgang af kompetencer samlet i relevante grupper på baggrund af almene kliniske sessioner.
Grunduddannelse i psykoterapi	Struktureret indhentning af teoretisk baggrund, samt udførelse af terapi med supervision svarende til kravene ved grunduddannelse i psykoterapi i henhold til betænkningen om uddannelse i psykoterapi. Den gældende psykoterapibetænkning findes på https://bupnet.dk/uddannelse/psykoterapi/

Kompetencevurderingsmetoder

Med henblik på at sikre, at den uddannelsessøgende læge har opnået de nødvendige kompetencer, foretages vurdering af disse. Kompetencevurderingen kan være løbende (formativ) eller afsluttende (summativ).

Den formative vurdering har til formål at bedømme status på det givne tidspunkt – fx hvor langt er lægen i uddannelsen, hvilke justeringer skal foretages?

Den summative vurdering har til formål at sikre, at kompetencen er opnået.

Der er anvendt følgende kompetencevurderingsstrategier for henholdsvis introduktions- og hoveduddannelsen:

Kompetencevurderingsmetoder	Beskrivelse
Audit af journaler	Kritisk gennemgang af et antal journaler ud fra på forhånd fastlagte kriterier.
Godkendelse af kursus	Skriftlig dokumentation for godkendelse af kursus i logbog.net
Feedback på erklæringer	Gennemgang af erklæringer ud fra på forhånd fastlagte kriterier.

Struktureret kollegial bedømmelse	Struktureret observation, hvor en eller flere erfarne kolleger ud fra på forhånd fastlagte kriterier vurderer lægens færdigheder.
Struktureret vejledersamtale	Struktureret interview ud fra på forhånd fastlagte kriterier, der specielt er velegnet til at afdække viden og holdninger.
360 graders evaluering	Tværfaglig vurdering af udvalgte tværfaglige kompetencer, af 10-12 af lægen og vejleder udvalgte personer med hvem lægen samarbejder med. Det er vejleder, der indsamler de skriftlige bedømmelser og drager en samlet konklusion ud fra disse.
Patientforløbsanalyse	Udvælgelse af problemstilling, der gennemgås med relation til en case som lægen har haft. Problemstillingen fremføres med fokus på lægens egen læring og bidrag til højnelse af afdelingens standard.
Vejledervurdering	Vejleders samlede indtryk igennem det vejledningsforløb lægen under uddannelse har været igennem.
Vurdering af portefølje	Forskellige dele af porteføljen kan inddrages i evaluering, herunder lægens beskrivelse af udvalgte patientforløb, samt logbog til optælling af aktiviteter.
Godkendelse af grunduddannelse i psykoterapi	Opnået teoretisk viden og udført terapi med supervision svarende til kravene ved grunduddannelse i psykoterapi i henhold til betænkningen om uddannelse i psykoterapi. Den gældende psykoterapibetænkning findes på https://bupnet.dk/uddannelse/psykoterapi/
Vurdering af projektarbejde m.m.	Struktureret gennemgang ud fra på forhånd fastlagte kriterier af forskellige skriftlige opslæg.

3.3.3. Liste med specialelets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer lægen som minimum skal besidde ved endt uddannelse, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede

vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, hvor det bl.a. tydeliggøres hvilke af de 7 roller, der indgår. Kompetenceopnåelsen kan inddeltes i forskellige delniveauer, og dette understøttes i kompetencekortet.

Kompetencer		Læringsstrategier, anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r), obligatorisk(e)
Nr.	Kompetence	Koncretisering af kompetence (inklusive lægeroller)	
	Medicinsk ekspert		
I1.1	Objektiv psykiatrisk undersøgelse	Kunne observere og beskrive barnet/den unge med psykopatologiske grundbegreber.	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team
I1.2	Objektiv somatisk undersøgelse	Kunne udføre somatisk og neurologisk undersøgelse.	Mesterlære Supervision ved vejleder
I1.3	Diagnostisk formulering	Kunne foretage sammenfatning af anamnestiske oplysninger og psykiatrisk undersøgelse, samt foreslå diagnostisk formulering i henhold til ICD samt multiaksial diagnostik.	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning
I1.4	Love og forordninger	Kunne redegøre for samt anvende relevante love og forordninger heriblandt: - Lov om Frihedsberøvelse og anden Tvang i psykiatrien (LBK nr. 185 af 01/02/2022) - Sundhedsloven (LBK nr. 210 af 27/01/2022), herunder informeret samtykke	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Teoretisk kursus

		<ul style="list-style-type: none"> - Forældreansvarsloven (LBK nr 1768 af 30/11/2020) - Serviceloven (LBK nr. 170 af 24/01/2022) 		
11.5	Psykofarmakologisk behandling	Under vejlektion kunne anvende centralstimulantia og antidepressiva til patienter med hhv. hyperkinetisk forstyrrelse, affektive lidelser, angst eller OCD	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning	Vejledervurdering
11.6	ADHD	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> - Varetage undersøgelse, behandling af patienter med hyperkinetisk forstyrrelse uden komorbiditet. 	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Teoretisk kursus	Patientforløbsanalyse
11.7	Autisme	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> - Varetage undersøgelse og behandling af typiske patienter med gennemgribende udviklingsforstyrrelser uden komorbiditet. 	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Teoretisk kursus	Patientforløbsanalyse
11.8	OCD	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> - Stille klinisk diagnose ved typiske tilfælde hos børn og unge med inddragelse af differential-diagnostiske overvejelser - Udforne relevant udrednings- og behandlingsplan 	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Teoretisk kursus	Patientforløbsanalyse
11.9	Affektive lidelser	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> - Stille klinisk diagnose ved typiske tilfælde hos børn og unge med inddragelse af differential-diagnostiske overvejelser - Udforne relevant udrednings- og behandlingsplan 	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Teoretisk kursus	Patientforløbsanalyse
11.10	Akut psykiatri	Med faglig ekspertise kunne:	Mesterlære	Audit af journaler

		<ul style="list-style-type: none"> - Foretage akut vurdering herunder risiko for vold og selvmord - Indlede akut behandling fx indlæggelse, medicin eller psykosociale foranstaltninger 	Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Teoretisk kursus	
	Kommunikator			
I2.1	Indhentning af oplysninger	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne indhente relevante oplysninger vedrørende børn og unge. - Kunne optage prioritert anamnese ved samtal med forældre, patienten og andre dele af netværket. - Kunne sammenfatte relevante supplerende oplysninger. 	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning	Audit af journaler
I2.2	Professionel kontakt	<p>Med overblik og faglig ekspertise kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etablere en atmosfære af tryghed og imødekommenhed i forbindelse med den aktuelle undersøgelse/Behandling - Kommunikere med patient/familie således, at disse oplever at blive hørt og respekteret ud fra egne livsvilkår - Kunne afstemme forventninger til undersøgelse/Behandling 	Mesterlære Supervision ved vejleder	Struktureret kollegial bedømmelse og 360 graders evaluering
I2.3	Patientinformation	<p>Med overblik og faglig ekspertise kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informere klart og forståeligt vedrørende forløb og formål med undersøgelse og behandling, således at patient/familie forstår indholdet heraf. 	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning	Struktureret kollegial bedømmelse og 360 graders evaluering
I2.4	Tilbagemelding	Informere klart, forståeligt og afstemt språkligt ift. modtagter om diagnose, prognose og mulig behandling.	Mesterlære Supervision ved vejleder	Struktureret kollegial bedømmelse og 360 graders evaluering

I2.5	Erklæring	Kunne udfærdige udtalelser i forståeligt sprog med fokusering på væsentlige detaljer til brug i primærsektoren.	Supervision ved vejleder	Audit af journaler
I2.6	Psykoterapi	Med faglig ekspertise kunne varerage kontakterevarende terapeutisk behandlingsforløb af ukompliceret lidelse. Være i stand til at anvende den givne terapeutiske supervision i behandlingen. Kunne fastholde strategi og metode i behandlingen.	Selvstudium Supervision ved vejleder Teoretisk kursus	Vejledervurdering
	Samarbejder			
I3.1	Behandlingsplan	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Sammenfatte relevante oplysninger fra anamnese, konferencebeslutning m.m. til udarbejdelse af en undersøgelses- og behandlingsplan (i samarbejde med det tværfaglige team). - Informere og indhente kommentarer fra patient og foreldre vedrørende undersøgelses- og behandlingsplanen	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Audit af journaler
I3.2	Tværfagligt samarbejde	Med faglig ekspertise kunne: - Lytte aktivt og respektfuldt til bidrag fra andre teammedlemmer - Opsummere og uddrage essensen af de indkomne observationer og undersøgelser i den diagnostiske proces - Formulere egen viden og holdninger i det tværfaglige samarbejde	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	360 graders evaluering
	Leder/administrator			
I4.1	Sagsansvarlig	Opsummere og uddrage essensen af observationer og undersøgelser og formidle dette til konference/netværksmøde som funktion af sagsansvarlig.	Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering

Sundhedsfremmer				
I5.1	Forebyggelse af psykisk sygdom	Beskrive risikofaktorer og beskyttende faktorer samt forebyggelse vedr. børn og unges psykiske helbred.	Undervisning i afdeling Mesterlære	Vejledervurdering
I5.2	Psykosociale hjælpeorganisatninger	Kunne give forslag til relevante psykosociale tiltag i udvalgte patientforløb.	Deltagelse i tværfaglige teamkonferencer og netværksmøder. Feedback fra tværfagligt team Mesterlære	Vejledervurdering
	Akademiker			
I6.1	Bio-psyko-social udvikling	Kunne redegøre for psykodynamiske udviklingsteorier. Kunne redegøre for miljømæssige faktors indflydelse på individets udvikling og psykiske helbred.	Selvstudium Teoretisk kursus	Vejledervurdering
I6.2	Teori - psykoterapi	Kunne redegøre for relevante psykoterapeutiske teorier og teknikker til behandling af børn, unge og familiier. Herunder blandt andet kunne redegøre for psykodynamiske, systemiske og kognitiv/adfærdsterapeutiske grundprincipper.	Selvstudium Teoretisk kursus Mesterlære Supervision Teoretisk undervisning	Vejledervurdering
I6.3	Teori - psykofarmakologi	Kunne redegøre for rationale og principper for behandling med: - Centralstimulantia ved hyperkinetisk lidelse - Antidepressiva ved affektive lidelser, angst og OCD	Selvstudium Teoretisk kursus Mesterlære Teoretisk undervisning	Patientforløbsanalyse
I6.4	Formidling	Med overblik og faglig ekspertise kunne:	Teoretisk undervisning	Vejledervurdering

	<ul style="list-style-type: none"> - Udføre litteratursøgning vedrørende et afgrænset område - Sammenfatte den indhentede viden til et relevant og forståeligt opslag - Formidle faglig viden til kollegaer og/eller andre faggrupper 	Supervision ved vejleder	
Professional			
I7.1	Professional relation	Kende og kunne anvende administrative regler og love i sundhedssystemet gældende for egen arbejdsspræcis.	Vejledervurdering

3.3.4. Kurser

Det generelle kursus i klinisk vejledning er obligatorisk under introduktionsuddannelsen. Kurset udbydes af det regionale videreuddannelsessekretariat.

Børne-og ungdomspsykiatrisk selskab tilbyder fire I-kurser af to dages varighed. Der foreligger ikke obligatoriske specialespecifikke kurser som led i introduktionsstillingen.

Formålet med I-kurserne er en introduktion til specialet generelt i forhold til gældende målbeskrivelse for læger i introduktionsstilling samt at uddannelseslægen får

- Kendskab til ICD-systemet og de diagnostiske redskaber Kiddie-SADS og PSE
- Et overordnet kendskab til behandling, herunder de mest anvendte terapeutiske retninger, samt give bred orientering om den psykoterapeutiske grunduddannelse i børne- og ungdomspsykiatri.

Nærmere beskrivelse af kurserne, herunder oplysning om tilmelding, findes på <https://bupnet.dk/uddannelse/speciallaegeuddannelsen-i-boerne-og-ungdomspsykiatri/>

3.4. Hoveduddannelsen

3.4.1. Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Ved formulering af en kompetence, vælges det aktionsverbum, der tydeligt beskriver hvordan kompetencen skal opnås. Der er angivet anbefaede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens hvordan kompetencen vurderes uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

3.4.2. Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

Kompetencekort og vejledninger ligger på specialets hjemmeside her: <https://bupnet.dk/uddannelse/speciallaegeuddannelsen-i-boerne-og-ungdomspsykiatri/> Disse kan løbende opdateres på udformning, men skal altid understøtte de beskrevne kompetencer og metoder.

Se ovenfor i punkt 3.3.2. mhp. beskrivelse af læringsstrategier og kompetencevurderingsmetoder.

3.4.3. Liste med specialets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer lægen som minimum skal besidde ved endt uddannelse, med konkretisering af kompetencen, de anbefaede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret

vejledning, hvor det bl.a. tydeliggøres hvilke af de 7 roller, der indgår. Kompetenceopnåelsen kan evt. inddeltes i forskellige delniveauer, og dette understøttes i kompetencekortet.

Kompetencer		Læringsstrategier, anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r), obligatorisk(e)
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive læggeroller)	
	Medicinsk ekspert		
H1.1	Objektiv psykiatrisk undersøgelse	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Foretage og beskrive objektiv psykiatrisk vurdering - Udføre struktureret interview/observation - Udføre, beskrive og vurdere legeobservation	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning
H1.2	Supplerende undersøgelser	Kunne vurdere behov for og henvisse til: - Psykologiske undersøgelser - Undersøgelser i andre specialer	Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning
H1.3	Diagnostisk formulering.	Med overblik og faglig ekspertise kunne: Foretage sammenfatning af anamnestiske oplysninger og objektiv undersøgelse, førende til diagnostisk formulering ifølge gældende WHO (ICD) retningslinjer samt multiaksial diagnostik.	Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning
H1.4	Love og forordninger	Kunne anvende relevante love og forordninger vedrørende børn og unges forhold og redegøre for og handle ifølge: - Lov om Frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien (LBK nr. 185 af 01/02/2022) - Sundhedsloven (LBK nr. 210 af 27/01/2022), herunder informeret samtykke - Forældreansvarsloven (LBK nr 1768 af 30/11/2020)	Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Teoretisk undervisning Teoretisk kursus

		- Serviceloven (LBK nr. 170 af 24/01/2022)		
H1.5	Akut psykiatri	Med overblik og faglig eksperitse kunne: - Vurdere indikation for akut indlæggelse - Foretage screening for selvmordsrisiko - Foretage aggressionsvurdering - Varetage diagnosticering og behandling af akutte psykiatriske tilstænde	Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i psykiatri Teoretisk kursus Kompetencekort	Vejledervurdering
H1.6	Anvende psykofarmakologi	Med overblik og faglig eksperitse kunne: - Informere om, iværksætte, monitorere og afslutte psykofarmakologisk behandling - Informere om, monitorere effekt og behandle bivirkninger	Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Teoretisk kursus Kompetencekort	Vejledervurdering
H1.7	Mental retardering	Med faglig eksperitse kunne: - Diagnosticere psykiatriske symptomer, komorbidt til mental retardering med inddragelse af differentialdiagnosiske overvejelser - Angive behandling	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Feedback fra tværfagligt team Teoretisk kursus Studiebesøg Kompetencekort	Patientføløbsanalyse
H1.8	Specifikke indlæringsforstyrrelser	Med faglig eksperitse kunne: - Diagnosticere specifikke udviklingsforstyrrelser hos børn/unge med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser - Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram, der inkluderer psykiatriske, somatiske og psykosociale aspekter	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Studiebesøg Kompetencekort	Patientføløbsanalyse

H1.9	Autisme og Gennemgribende udviklingsforstyrrelse	Med overblik og faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> - Diagnosticere gennemgribende udviklingsforstyrrelser med overvejelser vedrørende komorbidiitet og differentialdiagnostik - Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram, der inkluderer psykiatriske, somatiske og psykosociale aspekter 	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Inddragelse i specialaf funktioner Studiebesøg Teoretisk kursus Kompetencekort	Audit af journaler
H1.10	Tics og Tourette	Med overblik og faglig ekspertise kunne varetage undersøgelse og behandling, herunder: <ul style="list-style-type: none"> - Stille klinisk diagnose ved typiske tilfælde hos børn og unge med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser - Henvise til relevante undersøgelser inkl. evt. supplerende somatiske/neurologiske undersøgelser - Fremlægge behandlingsplan 	Mesterlære Supervision ved vejleder Case-baseret undervisning Teoretisk kursus Fokuseret ophold i pædiatri	Patientfølgsanalyse
H1.11	Neuropsykiatri	Kunne beskrive børn og unge med neuropsykiatriske tilstande: <ul style="list-style-type: none"> - Have kendskab til medføgte og erhvervede neuropsykiatriske sygdomme - Henvise til udredning og behandling 	Portefølje Fokuseret ophold i pædiatri Teoretisk kursus Kompetencekort	Vurdering af portefølje
H1.12	Spædbørnspsykiatri	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> - Redegøre for basale psykopatologiske fænomener, diagnostik og behandling i 0-3-års alderen - Redegøre for diagnosticering, forebyggelse og behandling af alvorlige forstyrrelser i forældre-barn relateret 	Portefølje Case-baseret undervisning Mesterlære Studiebesøg Fokuseret ophold ved anden afdeling Teoretisk kursus	Vurdering af portefølje

		Kompetencekort	
H1.13	Hyperkinetiske forstyrrelser	<p>Med overblik og faglig ekspertise kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stille klinisk diagnose ved hyperkinetiske tilstande med komorbiditet og inddrage differentialdiagnostiske overvejelser - Henvisse til relevante undersøgelser og evt. supplrende somatiske/neurologiske undersøgelser - Kunne redegøre for ikke-medicinske behandlingstiltag - Anvende medicinsk behandling med baggrund i den komplekse tilstand 	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Teoretisk kursus Kompetencekort
H1.14	Tilpasnings- og belastningsreaktioner	<p>Med overblik og faglig ekspertise kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diagnosticere tilpasningsreaktioner - Diagnosticere akutte og posttraumatiske belastningsreaktioner - Rådgive patient, familie og netværk samt henvisse til behandling 	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Teoretisk kursus
H1.15	Angst og funktionelle lidelser	<p>Med overblik og faglig ekspertise kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diagnosticere og varetage behandling af angsttilstande med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser - Udforne og gennemgøre undersøgelses- og behandlingsprogram - Redegøre for funktionelle lidelser 	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i pædiatri Teoretisk kursus Kompetencekort
H1.16	OCD	<p>Med overblik og faglig ekspertise kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diagnosticere og behandle obsessive/kompulsive forstyrrelser med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser - Udforne og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram 	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Teoretisk kursus Kompetencekort

H1.17	Spiseforstyrrelser	Med overblik og faglig ekspertise kunne:	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold ved anden afdeling. Inddragelse i specialfunktioner Teoretisk kursus Kompetencekort	Audit af journaler
H1.18	Affektive lidelser	Med overblik og faglig ekspertise kunne:	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i psykiatri Teoretisk kursus Kompetencekort	Audit af journaler
H1.19	Skizofreni	Med overblik og faglig ekspertise kunne:	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i psykiatri Teoretisk kursus Kompetencekort	Audit af journaler
H1.20	Andre psykoser	Med overblik og faglig ekspertise kunne:	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i psykiatri	Audit af journaler

		Kompetencekort	
H1.21	Personlighedsforstyrrelser	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere og behandle personlighedsforstyrrelser med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser - Udforne og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Studiebesøg Fokuseret ophold ved anden afdeling Teoretisk kursus Kompetencekort
H1.22	Misbrug	Med overblik og faglig ekspertise kunne varetage primær afklaring og henvisse til relevant behandling af misbrug som årsag eller til psykisk lidelse hos børn og unge: - Afdekkede alkohol- og stofmisbrug hos børn og unge med psykisk lidelse - Vurdere akut intoksikation og abstinenstilstande samt udføre eller henvisse til behandling	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i psykiatri og pædiatri Teoretisk kursus Kompetencekort
H1.23	Seksualitet	- Kendskab til børn og unges seksuelle udvikling og manifestationer - Kendskab til forskellige udtryk af kønsidentitet og kønsbehag - Være i stand til at indlede samtale med børn og unge om seksualitet og kunne vejlede basalt om seksuelle bivirkninger til medicinsk behandling - Kunne identificere tegn på seksuel mistryg og traumatisering - Kunne identificere bekymrende seksuel adfærd - Være i stand til at iværksætte relevant forebyggelses-, udrednings- og behandlingstiltag ved kommunale og specialiserede enheder	Teoretisk kursus Patientforløbsanalyse Patientforløbsanalyse

H1.24	Psykoterapi	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Anvende psykoterapeutisk refleksion og teknikker til terapi, udredning og i al anden kommunikation med børn, unge, forældre og familien som helhed. - Kunne vurdere terapiegnethed og metode	Teoretisk kursus Grunduddannelse i psykoterapi	Godkendelse af grunduddannelse i psykoterapi
	Kommunikator			
H2.1	Patientinformation	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Formulere struktureret, prioritert information om forløb og formål med undersøgelse og behandling - Indhente informeret samtykke til undersøgelse/ behandling - Koordinere indsatsen vedr. oplysninger til patient/familie og samarbejdspartnere, således at disse modtager enslydende information.	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Vejledervurdering
H2.2	Diagnoseformidling	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Formulere en svær faglig problemstilling i et sprog og med lydhørhed overfor modtageren således at budskabet bliver forstået.	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Vejledervurdering
H2.3	Den svære samtale	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Disponere og styre en samtale i forhold til tid og formål - Gennemføre vanskelige samtaler, der indebærer formidling af alvorlige oplysninger med hensyn til diagnose og prognose - Gennemføre vanskelige samtaler, med f.eks. sproglige, kulturelle eller religiøse barrierer, eller samtaler der vanskeliggøres pga. deltagerens psykiske tilstand	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team Teoretisk kursus	Vejledervurdering
H2.4	Tværfaglig rådgivning	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Vejlede og rådgive om miljøterapeutisk behandling af indlagte børn og unge	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering

		- Yde rådgivning til eksterne samarbejdspartnere herunder der deltagte i konsulentfunktion til f.eks. bosteder, kommune m.fl.	Feedback fra tværfagligt team	
H2.5	Erklæringer	Med overblik og faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none">- Udfærdige erklæringer til brug for undervisningssektoren og den sociale sektor- Udfærdige erklæring til brug for civile eller retslige myndigheder	Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering
H2.6	Psykoedukation	Planlægge og udføre psykoedukation til børn, unge og familiermhp. at videregive viden om diagnose(r) samt strategier til at håndtere denne/disse.	Theoretisk undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Struktureret kollegial bedømmelse
	Samarbejder			
H3.1	Tværsektorelt samarbejde	Udvikle samarbejdsrelationer, der er præget af viden om og respekt for den enkelte parts faglige og personlige kompetencer.	Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering
H3.2	Konflikthåndtering	Kunne indgå konstruktivt i løsning af konflikter i samarbejdsrelationer internt og eksternt samt efterfølgende beskrive og analysere forløbet.	Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering
H3.3	Tværfagligt samarbejde	Med overblik og faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none">- Indgå i differentialdiagnostisk dialog med somatiske og voksen-psykiatriske kollegaer- Rådgive patient, forældre og samarbejdspartnere med henblik på at sikre børnenes udvikling bedst muligt	Case-baseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i psykiatri og pædiatri	Struktureret kollegial bedømmelse
H3.4	Transition	Med overblik og faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none">- Sikre tryg transition til voksenpsykiatrisk regi	Case-baseret undervisning Fokuseret ophold i psykiatri Inddragelse i specialfunktioner	Vejledervurdering

		<ul style="list-style-type: none"> - Samarbejde med netværket omkring den unge, herunder med f.eks. kommunal sagsbeandler i voksenregi, personale fra voksenpsykiatrien, UU-vejleder osv. 	Supervision ved vejleder
	Leder/administratør/organisator		
H4.1	Sundhedsvæsenets struktur	<ul style="list-style-type: none"> - Redegøre for sundhedsvæsenets struktur, finansiering og funktion - Fungere inden for sundhedsvæsenets struktur - Bidrage til sundhedsvæsenets fortsatte udvikling <p>Deltagelse i organisatorisk og administrativ funktion</p>	Teoretisk kursus (SOL 1-2) Mesterlære Portefølje Deltagelse i organisatorisk og administrativ funktion
H4.2	Ledelse	<ul style="list-style-type: none"> - Ledelsesfunktion i det tværfaglige team, med viden om og respekt for den enkeltes faglige og personlige ressourcer - Forestå lægelig ledelsesfunktion som f.eks. visitering og prioritering af patienter - Vejlede og supervisere miljøterapeutisk behandling - Yde konsulentbistand til relevante samarbejdspartnere 	Teoretisk kursus (SOL 3) Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team Portefølje Deltagelse i organisatorisk og administrativ funktion
H4.3	Tidsstyring	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritere mellem patientvaretagelse, uddannelse, forskning og eksterne aktiviteter - Varetage arbejdstilrettelæggelse, herunder arbejdsfordeling og eventuelt vagtplanlægning - Tidsstyring af rammer for samtale 	Supervision ved vejleder Mesterlære Struktureret vejledersamtale

	Sundhedsfremmer		
H5.1	Forebyggelse af psykisk sygdom	<ul style="list-style-type: none"> - Beskrive risiko- og helbredsfræmmende faktorer og effekt af forebyggelse vedr. børn og unges psykiske helbred - Omsætte denne viden i klinisk praksis og eventuelt i organisatorisk arbejde 	<p>Deltagelse i organisatorisk og administrativ funktion Mesterlære Supervision ved vejleder</p>
H5.2	Anmeldelsespraksis	<ul style="list-style-type: none"> - Anvende regler for anmeldelsespraksis vedrørende bivirkninger - Anvende regler vedrørende anmeldelse af og forholdsregler ved smitsomme sygdomme - Anvende regler for underretning i henhold til Lov om Social Service 	<p>Mesterlære Supervision ved vejleder</p>
	Akademiker/forsker og underviser	-	
H6.1	Faglig opdatering	<ul style="list-style-type: none"> - Holde sig ajour med den nyeste viden inden for specilet og kunne foretage kritisk litteraturvurdering. - Medvirke til at indføre ny viden i daglig praksis. 	<p>Selvstudium Teoretisk undervisning Teoretisk kursus</p>
H6.2	Faglig formidling	<ul style="list-style-type: none"> - Formidle faglig viden til kolleger og andre faggrupper - Opnå erfaring med voksenpædagogisk undervisningsmetodik - Undervise og vejlede medicinstuderende, kollegaer og andre faggrupper i form af struktureret undervisning/vejledning - Udnytte læringsmuligheder i hverdagen 	<p>Supervision ved vejleder Portefølle Teoretisk kursus</p>
H6.3	Forskningsprojekt	<ul style="list-style-type: none"> - Opstille hypotese og projektbeskrivelse vedrørende en videnskabelig problemstilling - Gennemføre og afrapportere projektet overfor kollegial gruppe 	<p>Portefølle Teoretisk kursus Selvstudium</p>

H6.4	Bio-psyko-social udvikling	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Redegøre for udviklingsteorier og den bio-psyko-soci-ale model.	Portefølje Selvstudium Teoretisk kursus	Vurdering af portefølje
H6.5	Genetik og miljø	- Kunne redegøre for genetiske og miljømæssige faktorens indflydelse på individets udvikling og psykiske helbred	Portefølje Selvstudium Teoretisk kursus	Vurdering af portefølje
H6.6	Psykopatologisk klassifikation	Med faglig ekspertise og overblik kunne: - Redegøre for anvendt psykopatologisk klassifikation (ICD/DSM)	Portefølje Selvstudium Teoretisk kursus	Vurdering af portefølje
H6.7	Psykofarmakologi	Med faglig ekspertise kunne: - Redegøre for relevante receptorer og forventet effekt - Redegøre for, monitorere og behandle bivirkninger - Redegøre for interaktion af de hyppigst anvendte psykofarmaka	Selvstudium Teoretisk kursus Teoretisk undervisning	Struktureret vejledersamtale
	Professional			
H7.1	Professionel relation	- Vække tillid hos patient og forældre - Beskytte patient og forældre mod at udlevere sig unødig - Afgrænse egne behov og eventuelle personlige problematikker i forhold til patient og forældre	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Vejledervurdering
H7.2	Ethiske regler	- Varetage etiske spørgsmål i forbindelse med tavshedspligt, indhentning og udlevering af oplysninger samt forhold vedr. alvorlig sygdom og dødsfald	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Vejledervurdering

H7.3	Selvevaluering	<ul style="list-style-type: none"> - Løbende kunne evaluere egen viden og kunnen, og erkende egne personlige, faglige og etiske grænser - Løbende kunne udfærdige planer for opretholdelse og udvikling af faglige kompetencer herunder udarbejdelse af egen uddannelsesplan 	<p>Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team</p>	Struktureret vejledersamtale
------	----------------	--	---	------------------------------

3.4.4. Obligatoriske specialespecifikke kurser

Specialespecifikke kurser

De specialespecifikke kurser i hoveduddannelsen har et samlet omfang på 30 kursusdage. En mere detaljeret beskrivelse af de enkelte kurser kan findes på www.bup-net.dk/uddannelse

Liste over obligatoriske specialespecifikke kurser og korresponderende kompetencer

Kursusnavn	Kompetence
Psykopatologi (3 dage)	H6.6
Autismespektrumforstyrrelser, generelle udviklingsforstyrrelser og sjældne neuropsykiatriske lidelser (3 dage)	H1.7 H1.9 H1.11
Adfærds- og personlighedsforstyrrelser (1 dag)	H1.21 H1.13
Biologisk psykiatri (3 dage)	H6.5
Udviklingspsykologi og udviklingspsykopatologi (3 dage)	H6.4 H6.5
Spæd- og småbarnspsykiatri (1 dag)	H1.12
Spiseforstyrrelser (1 dag)	H1.17
OCD, Tics og Tourette (1 dag)	H1.16
ADHD og komorbiditet (1 dag)	H1.13
Farmakologisk behandling af ADHD (1 dag)	H1.6 H6.7
Angst og funktionelle lidelser (1 dag)	H1.15
Misbrug (1 dag)	H1.22
Skizofreni (1 dag)	H1.19
Psykoterapi teori (3 dage)	H1.24
Seksualitet og seksuelle overgreb (1 dag)	H1.23

Belastningsreaktioner og PTSD (1 dag)	H1.14 H1.5 H2.3
Psykofarmakologi, interaktion og bivirkninger (2 dage)	H1.6 H6.7
Retspsykiatri (1 dag)	H1.4
Affektive tilstænde (1 dag)	H1.6 H1.18

Overblik over de enkelte kurser

Psykopatologi	
Mål	Kurset har til formål at give kursisterne en grundig indføring i teoretisk psykopatologi i barne- og ungdomsårene. Kurset er et teoretisk basiskursus og danner grundlag for de følgende kompetencekurser i H-kursusrækken. Det forventes, at kursisterne får forståelse for anvendelse af det diagnostiske klassifikationssystem ICD-10 og ICD-11. Endvidere gennemgås psykopatologiske tilstænde som depression, ADHD og skizofreni med fokus på at skabe en forståelsesramme for disse sygdomme i et udviklingsperspektiv. Begreber som diatese-stress, gen-miljø interaktion og epigenetik præsenteres. Endelig præsenteres psykiatrisk epidemiologi som metode til at belyse forekomst og årsagssammenhænge af psykiatrisk sygdom hos børn og unge.
Varighed	3 dage
Form	Eksternat. Kurset er opbygget med forskellige undervisningsformer herunder forelæsninger med dialog. Der fremsendes litteratur forud for kurset til inspiration.
Indplacering i uddannelsesforløbet	1. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Autismespektrumforstyrrelser, generelle udviklingsforstyrrelser og sjældne neuropsykiatriske lidelser	
Mål	<p>Kunne varetage undersøgelse og diagnostik af børn og unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser inkl. overvejelser vedrørende komorbiditet og differentialdiagnostik.</p> <p>Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram for børn og unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser, der inkluderer psykiatriske, somatiske og psykosociale aspekter.</p> <p>Kunne varetage undersøgelse og angive behandling af (komorbide) psykiatriske lidelser hos børn og unge med mental retardering med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser.</p> <p>Kunne beskrive børn og unge med sjældne neuropsykiatriske lidelser og henvise til undersøgelse og behandling.</p> <p>Kunne varetage diagnostik og foretage dispositioner hos børn og unge med specifikke indlæringsforstyrrelser.</p> <p>Kunne redegøre for genetiske og miljømæssige faktorer, der har indflydelse på individets normale og patologiske udvikling.</p>
Varighed	3 dage
Form	<p>Eksternat.</p> <p>Kurset er opbygget som forelæsninger med dialog, og undervisningen er casebaseret dels med anvendelse af videoeksempler og kliniske patientbeskrivelser. Der anvendes også gruppearbejde som led i undervisningen. Der fremsendes litteratur forud for kurset til inspiration.</p>
Indplacering i uddannelsesforløbet	1. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Adfærds- og personlighedsforstyrrelser	
Mål	<p>Kurset har som formål at tilvejebringe deltagerne en grundig indføring i adfærds- og personlighedsforstyrrelser. At formidle viden om den teoretiske baggrund for klassifikationen og årsagsforklaring i forhold til både adfærds- og personlighedsforstyrrelser. At formidle viden om udredningen og behandlingen af adfærds- og personlighedsforstyrrelser.</p> <p>Læringsmål:</p> <p>At deltagerne kan redegøre for principperne bag klassifikationen og ætiologi ved adfærds- og personlighedsforstyrrelser.</p> <p>At deltagerne kan varetage udredningen og kender til principperne i behandlingen af adfærds- og personlighedsforstyrrelse.</p>
Varighed	1 dag
Form	<p>Eksternat.</p> <p>På kurset er der en blanding af formel undervisning samt case-baseret undervisning og rollespil.</p> <p>Deltagerne forventes at forberede en case baseret på deres kliniske hverdag.</p>
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Biologisk psykiatri	
Mål	<p>Kurset har som formål at tilvejebringe deltagerne en grundig indføring i hjernens udvikling i barne- og ungdomsårene. At formidle viden om genetiske og neurobiologiske faktorer, der kan ligge til grund for udviklingen af neuropsykiatriske tilstande, samt forhold af betydning for prognose og behandling. Kurset er et teoretisk basiskursus og er grundlaget for de efterfølgende kompetencekurser i de enkelte sygdomme og tilstande. Det inkluderer neuropsykiatriske undersøgelsesmetoder.</p>

Varighed	3 dage
Form	<p>Eksternat.</p> <p>Kurset er opbygget med forskellige undervisningsformer herunder forelæsninger med dialog. Der fremsendes litteratur forud for kurset til inspiration.</p>
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Udviklingspsykologi og udviklingspsykopatologi	
Mål	<p>Kurset har som formål at tilvejebringe deltagerne en grundig indføring i udviklingspsykopatologi som en tværvidenskabelig disciplin. Kursets formål er at integrere viden om både den adaptive og maladaptive udvikling af psykopatologi med henblik på at skabe en sammenhængende forklaringsmodel for psykopatologisk udvikling over tid. At formidle viden om integrationen af grundprincipper og processer ved udviklingspsykopatologi.</p> <p>Læringsmål:</p> <p>At deltagerne kan redegøre for udviklingskaskader som grundlæggende model for udviklingspsykopatologi.</p> <p>At deltagerne kan redegøre for centrale principper i både adaptiv og maladaptiv udvikling i forståelsen af psykopatologi.</p> <p>At deltagerne kan redegøre for den interaktive og gensidige påvirkning af udviklingsmæssige processer mellem individer, familier og deres miljø</p> <p>At deltagerne kan inddrage viden fra biologiske, sociologiske og psykologiske forskningsfelter i forståelsen af psykopatologi inklusiv en forståelse af resiliens og sårbarhed.</p>

	At deltagerne kan bruge ovenstående viden i en klinisk hverdag til bedre at kunne planlægge udredningen og behandlingen af børne- og ungdomspsykiatriske patienter.
Varighed	3 dage
Form	<p>Eksternat. På kurset er der en blanding af formel undervisning samt case baseret undervisning og rollespil.</p> <p>Deltagerne forventes at forberede en case baseret på deres kliniske hverdag.</p>
Indplacering i uddannelsesforløbet	1. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Spæd- og småbarnspsykiatri	
Mål	Kurset har som formål at deltagerne får en grundlæggende viden om dels den normale tidlige udvikling, og dels hvordan psykopatologi kan præsentere sig i den tidlige spæd- og -småbarnsalder. Herunder vil betydningen af forældre-barn-relationer gennemgås. Der vil blive undervist i diagnostik, forebyggelse og behandling.
Varighed	1 dag
Form	<p>Eksternat.</p> <p>Kurset vil veksle mellem teoretiske oplæg og patientcases</p>
Indplacering i uddannelsesforløbet	1. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Spiseforstyrrelser	
Mål	<p>At deltagerne opnår:</p> <p>Indsigt i de nationale kliniske retningslinjer og de vigtigste behandlingsprincipper og metoder vedrørende anoreksi og bulimi</p> <p>Indsigt i akutte og langsigtede somatiske komplikationer ved anoreksi og bulimi</p> <p>Kendskab til principper vedr. behandling af andre typer spiseforstyrrelser</p> <p>Kendskab til typiske udfordringer i behandling af spiseforstyrrelser hos børn og unge</p>
Varighed	1 dag
Form	<p>Eksternat.</p> <p>Forelæsning, drøftelse af eksemplariske cases, rollespil</p>
Indplacering i uddannelsesforløbet	1. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

OCD, Tics og Tourette	
Mål	Kurset har som formål at tilvejebringe deltagerne en grundig indføring i OCD og tics-lidelser herunder med fokus på klinisk præsentation, komorbiditet og differentialdiagnostisk. Der er fokus på, hvordan de enkelte lidelser skiller sig ud fra hinanden.
Varighed	1 dag
Form	Eksternat.

	Undervisningen er et teoretisk kursus med inddragelse af relevante case-historier
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

ADHD og komorbiditet	
Mål	At den uddannelsessøgende opnår et grundigt kendskab til psykopatologien ved opmærksomhedsforstyrrelser, herunder hyppigste differentialdiagnoser og komorbide tilstande; en grundig forståelse for udredning og diagnosticering, herunder indføring i almindeligt brugte psykologiske undersøgelser og rating scales til understøttelse af den tværfaglige udredning og diagnostik. At den uddannelsessøgende opnår forståelse for og indblik i behandlingen af opmærksomhedsforstyrrelser, herunder den nonfarmakologiske behandling i form af psykoedukation, familiarbejde samt betydningen af tværsektoriel netværksbejdelse.
Varighed	1 dag
Form	Eksternat. Oplæg og casebaseret gruppearbejde med efterfølgende fælles opsamling. Forberedelse med litteratur
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Farmakologisk behandling af ADHD	
Mål	At den uddannelsessøgende opnår et grundigt indblik i den farmakologiske behandling for opmærksomhedsforstyrrelser, de forskellige præparater og den praktiske håndtering af medicinsk behandling både ved ukompliceret opmærksomhedsforstyrrelse og ved mere komplekse problemstillinger med komorbiditet.
Varighed	1 dag
Form	Eksternat. Oplæg og casebaseret gruppearbejde med efterfølgende fælles opsamling. Forberedelse med litteratur
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Angst og funktionelle lidelser	
Mål	Kurset har til formål at give kursisterne en grundig indføring i diagnosticering af angsttilstande med inddragelse af differenti-aldiagnostiske overvejelser. Kurset vil desuden gennemgå non-farmakologiske og farmakologiske behandlingstilgange i henhold til gældende retningslinjer, metoder til monitorering af behandlingseffekt samt evidens på området. Kurset har til formål at give kursisterne en grundig indføring i funktionelle tilstande hos børn. Kurset vil præsentere udredning af funktionelle tilstande, herunder børnepsykiatriens rolle og samarbejde med pædiatrien. Tilgange til behandling inklusive psykoedukation og terapeutisk behandling diskuteres og evidens på området præsenteres.
Varighed	1 dag
Form	Eksternat.

	Kurset er opbygget med forskellige undervisningsformer herunder forelæsninger med dialog. Der fremsendes litteratur forud for kurset til inspiration.
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Misbrug	
Mål	Kurset har som formål at tilvejebringe deltagerne en viden omkring misbrug, afhængighed, stoffer og deres farmakologiske effekter. At formidle viden om udredning og behandling. Kurset er en teoretisk indføring understøttet af evidens, cases og erfaringer fra behandlere og klinikere.
Varighed	1 dag
Form	Eksternat. Undervisning primært i plenum, men også med drøftelser i grupper
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Skizofreni	
Mål	Formålet er at give de uddannelsessøgende læger en teoretisk viden og praktiske færdigheder, som kan danne grundlag for den kliniske træning i at: <ul style="list-style-type: none"> ○ diagnosticere skizofreni med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser ○ udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram

	<ul style="list-style-type: none"> ○ opnå viden om skizofreniudviklingens stadier herunder præmorbid fase, prodromal fase ud fra symptombeskrivelser som karakteriserer skizofreni ○ kunne vurdere socialkognitive vanskeligheder som de ses ved skizofreni og differentialdiagnostisk ift. autisme. ○ desuden opnå viden om interventionsmuligheder ○ der lægges vægt på at forstå psykopatologien i et udviklingsmæssigt perspektiv.
Varighed	1 dag
Form	<p>Eksternat.</p> <p>Undervisningsformer:</p> <p>Oplæg, case med video og fælles refleksioner i gruppen</p>
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Psykoterapi teori	
Mål	<p>Kurset har til formål at tilvejebringe deltagerne en grundig indføring i det teoretiske grundlag for de terapeutiske retninger som anvendes i grunduddannelsen i psykoterapi: Kognitiv adfærdsterapi, psykodynamisk psykoterapi og systemisk/narrativ familieterapi.</p> <p>For hver retning skal deltagerne opnå viden om udviklingen indenfor retningen både i forhold til teoretisk udvikling, nye metoder og evidensen for terapien. Deltagerne skal opnå viden om, hvordan terapien kan udføres i praksis herunder metoder for assessment, terapeutiske teknikker og evaluering af terapien.</p> <p>Kurset bygger ovenpå den viden der er opnået ved de grundlæggende (regionale) kurser i psykoterapi. Kurset skal supplere og gå i samspil med den praktiske uddannelse i psykoterapi, som foregår under supervision på deltagernes arbejdsplads.</p>
Varighed	3 dage

Form	Eksternat. Undervisningen foregår som en vekslen mellem oplæg ved underviser, gruppearbejde og praktiske metodeøvelser. Delta-gerne opfordres til at forberede og medbringe egne cases som i anonymiseret form kan indgå i undervisningen.
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Seksualitet og seksuelle overgreb	
Mål	At kende til normativ seksuel udvikling hos børn og unge herunder hvorledes børns seksualitet adskiller sig fra voksne. At kunne identificere tegn på seksuel mistrivsel og traumatisering samt være vidende om at bekymrende seksuel adfærd kan have anden baggrund end seksuelle overgreb. At kende til procedure for underretning ved tegn på seksuel mistrivsel. At kunne inddrage seksualitet i anamnese og samtale med unge. At have kendskab til kønsidentitetsforhold hos børn og unge, herunder non-konform kønsadfærd og henvisnings- og behandlingsmuligheder ved kønsubehag.
Varighed	1 dag
Form	Eksternat. Case eksempler, foredrag, videoeksempel, erfaringsudveksling mm
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen

Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse
---	------------

Belastningsreaktioner og PTSD	
Mål	Kurset har som formål at tilvejebringe deltagerne en grundig indføring i belastningsreaktioner hos børn, unge og familier. At formidle viden om diagnostik af akutte belastningsreaktioner og PTSD, samt forhold af betydning for udvikling, prognose og behandling.
Varighed	1 dag
Form	Eksternat.
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen Kurset er opbygget med forskellige undervisningsformer herunder forelæsninger med dialog. Der fremsendes litteratur forud for kurset til inspiration.
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Psykofarmakologi, interaktion og bivirkninger	
Mål	Kurset har som formål at tilvejebringe deltagerne en grundig indføring i almen psykofarmakologi, samt i anvendelse af antipsykotika og antidepressiva i barne- og ungdomsårene. At formidle viden om indikationer, effektmonitorering, bivirkningsmonitorering, farmakodynamik, farmakokinetik og farmakogenetik. Kurset er et teoretisk basiskursus og er med til at danne grundlag for kompetencer i de enkelte sygdomme og tilstande.
Varighed	2 dage
Form	Eksternat.

	Kurset er opbygget med forskellige undervisningsformer herunder forelæsninger med dialog. Der fremsendes litteratur forud for kurset til inspiration.
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Retspsykiatri	
Mål	<p><u>Civilretpsykiatri</u></p> <p>Uddannelseslægen skal have grundigt kendskab til lovgivning således, at den kan anvendes i, og undervises i, klinisk praksis.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loven om anvendelse af tvang i psykiatrien (Frihedsberøvelse, tvangsbehandling, tvangsfiksering, fysisk magtanvendelse, akut beroligende, tvangsernæring) - Forældreansvarsloven - Sundhedsloven (Informeret samtykke, aktindsigt) - Lov om social service (Underretningspligt) <p><u>Strafferetpsykiatri</u></p> <p>Uddannelseslægen skal være bekendt med forhold i retspsykiatri og kunne identificere problemstillinger til henvisning.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Straffeloven (§ 16, § 69, psykiatriske foranstaltninger efter § 68). - Kendskab til Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007. - Indikationer for mentalobservation. <p><u>Forskning</u></p> <p>Uddannelseslægen skal være bekendt med forhold i forskning om børn og unge i det strafferetslige system.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trends i kriminalitet blandt unge i Danmark.

	<ul style="list-style-type: none"> - Forhold vedr. kriminalitet og adfærdsforstyrrelse, ADHD og autisme. - Prævalens af psykisk sygdom blandt retslige unge.
Varighed	1 dag
Form	<p>Eksternat.</p> <p>Kurset er opbygget med forskellige undervisningsformer herunder forelæsninger med dialog. Der fremsendes litteratur forud for kurset til inspiration.</p>
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

Affektive tilstande	
Mål	<p>Kurset har til formål at give kursisterne en grundig indføring i affektive sygdomme hos børn og unge.</p> <p>Det forventes, at kursisterne får forståelse for relevant anvendelse af psykometriske redskaber til monitorering af depressive og maniske faser. Desuden præsenteres eksisterende viden om risiko for tilbagefald og udviklingsmønstre over tid. Endelig drøftes medicinsk behandling af bipolare tilstande.</p>
Varighed	1 dag
Form	<p>Eksternat.</p> <p>Kurset er opbygget med forskellige undervisningsformer herunder forelæsninger med dialog. Der fremsendes litteratur forud for kurset til inspiration.</p>
Indplacering i uddannelsesforløbet	2. år af hoveduddannelsen
Krav til godkendelse af gennemført kursus	Deltagelse

3.4.5. Obligatoriske generelle kurser

De tre generelle obligatoriske kurser i Sundhedsvæsenets organisation og ledelse (SOL1, SOL2 og SOL3) attesteres efter gennemførelse i logbog.net af kursusleder. Kurserne SOL1 og SOL3 udbydes af det regionale videreuddannelsessekretariat og SOL2 af Sundhedsstyrelsen.

3.4.6. Obligatorisk forskningstræning

Formålet med den obligatoriske forskningstræning er at sikre et minimum af viden om forskningsmetodologi og fremlæggelse af forskningsresultater.

Det overordnede indhold i forskningstræningen er beskrevet i Sundhedsstyrelsens vejledning for det obligatoriske forskningstræningsmodul i speciallægeuddannelsen (se evt. www.sst.dk, forskningstræning i speciallægeuddannelsen). Den fastlagte ramme er 20 normale arbejdsdage, der er fordelt på kursusdage og selvstændigt arbejde med et mindre projekt samt vejledning og evaluering.

Forskningstræningen tilrettelægges af de tre videreuddannelsesregioner og består af en teoretisk og praktisk del. Den teoretiske del består dels af regionale kurser afholdt ved De Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse og dels af et specialespecifikt, teoretisk forskningstræningskursus, se venligst www.bupnet.dk.

3.4.7. Grunduddannelse i psykoterapi

Psykoterapiuddannelsen er organiseret på 3 kompetenceniveauer:

- Grunduddannelsen
- Specialist i psykoterapi
- Supervisoruddannelsen

Grunduddannelsen i psykoterapi gennemføres i løbet af speciallægeuddannelsen. Det foreslås at denne påbegyndes under introduktionsstillingen og færdiggøres under hoveduddannelsen. Specialist i psykoterapi og supervisoruddannelsen er oftest efteruddannelser.

Der henvises til <http://www.bupnet.dk/uddannelse/psykoterapi>, hvor der findes link til den til enhver tid gældende psykoterapibetænkning.

4. Dokumentationsdel

Dette afsnit indeholder den dokumentation, der skal foreligge for at lægen i introduktions- og hoveduddannelsesstilling kan få godkendt uddannelsesforløbene, og for at lægen i hoveduddannelse kan opnå speciallægeanerkendelse.

For at en læge efter afsluttet introduktionsstilling kan få godkendt sin uddannelse, skal der foreligge en godkendt dokumentation af uddannelsesforløbet. Dokumentationen skal foretages i logbog.net og består af følgende:

1. Godkendelse af obligatoriske kompetencer og kurser
2. Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse.

Logbog.net findes på følgende adresse: <https://secure.logbog.net/login.dt>.

For at en læge efter hoveduddannelsen kan opnå speciallægeanerkendelse, skal der ud over en godkendt introduktionsuddannelse foreligge en godkendt dokumentation af hoveduddannelsesforløbet. Dokumentationen skal foretages i logbog.net - <https://secure.logbog.net/login.dt> - og består af følgende:

3. Godkendelse af obligatoriske kompetencer og kurser (specialespecifikke og generelle)
4. Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse
5. Attestation for gennemført forskningstræning.

Der henvises til [Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside](#) for yderligere detaljer vedr. dokumentation og attestation vedr. hoveduddannelsen.

5. Nyttige links

5.1. Generelle links

Sundhedsstyrelsen, special- og videreuddannelse

Organisationen af lægevidenskabelige selskaber (Tidligere Dansk Medicinsk Selskab)

Logbog.nets hjemmeside: <https://secure.logbog.net/login.dt>

Ansøgning om speciallægeanerkendelse via logbog.net til Styrelsen for Patientsikkerhed

De regionale videreuddannelsessekretariater:

Videreuddannelsesregion Nord

Videreuddannelsesregion Syd

Videreuddannelsesregion Øst

5.2. Specialespecifikke links

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

www.sst.dk

Sundhed for alle ❤ + ●